

problemer med at få statsbudgettet til at hænge sammen til næste år. I hvert fald har man lagt ud med at lave en pakke sammen med venstre fløj af dette Folketing, selv om pakken ikke blev så stor, som finansministeren gerne ville have. Jeg har da også set udtalelser om, at det er adskilligt flere milliarder kroner, der skal findes til næste år, så det, det drejer sig om, er vel at få gode ideer.

Hvis hr. Steen Gade, hr. Jørgen Estrup og hr. Ove Fich havde gjort sig den umage at lytte efter i finanslovdebatterne og finanslovforhandlingerne og læse forslagene, ville de have set, at hovedparten af pengene var midlertidige nedsættelser af danske bidrag til bl.a. multilateral bistand og derudover en kvalitetsvurdering og sortering af de projekter, der ikke havde noget at gøre med, om det var et fattigt eller lidt mindre fattigt land, men om projekterne rent faktisk havde effekt i landene eller ej. Det har der været ført store debatter om, og jeg kan henvise til de tidligere debatter om de ting som svar på spørgsmålene, for andet tillader 2 minutters svartid desværre ikke.

Steen Gade (SF):

Nu havde jeg nok ikke troet, jeg kunne få fru Anne Birgitte Lundholt til at sige, at hun var flov over det, hun sagde før; men jeg fik da så meget ud af det, at fru Anne Birgitte Lundholt kom til at sige, at det var en midlertidig nedsættelse af ulandsbistanden, og hvis det skal stå til troende, kan man vel heller ikke løse alle Øst-problemerne med en midlertidig nedsættelse. Men det får være.

Øststøtten blev senest reformeret i 1994, hvor vi kiggede på den og indførte såkaldte sektorprogrammer, så et ministerium kunne gennemføre en samlet indsats på et afgrænset område. Det fremgår ikke helt, hvilke erfaringer man har indhøstet, og hvad man tænker sig fremover på det punkt, selv om jeg har set, at der kommer en redegørelse. Men det understreger kun behovet for, at vi får mere samlede evalueringer af forløbet med Øststøtten, og det forstår jeg vi kan blive enige om at vedtage. Til den tid kan vi så vende tilbage til en drøftelse af nogle af de problemer, vi har oppe i dag.

SF har hele tiden støttet Øststøtten varmt, og vi er ikke i tvivl om, at den skal fortsætte; men netop med det udgangspunkt er det rimeligt at vurdere, hvordan støtten udnyttes, og hvilken effekt den har.

En af de ting, som vi synes bør undersøges, er, hvor stor en del af støtten der går direkte retur til Danmark – ikke fordi det behøver være forkert, at nogle projekter fører næsten alle pengene hjem, slet ikke; men det er forkert, hvis det er en klar hovedtendens på nogle områder. Også støtten til IØ-fonden bør evalueres, bl.a. for at vurdere noget andet end det, man har bygget fonden op om, altså om den er økonomisk bæredygtig. Jeg synes også, vi må kunne kigge på, hvordan der investeres: Investeres der rimeligt, når det gælder miljøet og arbejdsmiljøet, for nu at nævne nogle af de sager, der har været kritiseret?

Når man rejser i Central- og Østeuropa og har gjort det i de senere år, bliver man mødt med en stadig stigende irritation over projekterne. Der var i hvert fald en fase, hvor der var utallige projektmagere i vest, der tjente masser af penge på projekter i øst, og man havde i en periode indtryk af, at det bedste var, at de slet ikke blev til noget. De blev bare beskrevet på papir, og derefter holdt man mange møder, og så blev de i øvrigt kasseret, og firmaerne i vest havde tjent pengene.

Den irritation synes jeg også jeg vil give udtryk for her. Jeg ved, at forholdene er forbedret også på vores side, men derfor kan jeg godt sige her i dag, at det er en fase, vi efter min opfattelse endegyldigt må have lagt bag os fra nu af. Det betyder, at vi skal bruge landenes egne ressourcer mere og lytte mere til dem også regionalt og lokalt og ude ved græsrødderne, og jeg mener, vi helt klart skal sige, at vi er inde i den fase nu.

Så kommer jeg til det, som skal blive mit hovedbidrag i dag. Jeg mener, vi har brug for, at en større del – en betydelig større del – af støtten skal gå til opbygning af det, man kunne kalde social infrastruktur både, som det fremgår af dagsordenen, til enkeltpersoner og til organisationer, organisering, erhvervsliv m.m. Det, der ligger bag, er, at der er noget i vores samfund og den måde, vores samfund fungerer på, som vi tager for givet, men som på ingen måde er givet i et land, der har forladt et diktaturstyre. Jeg tænker her netop på det, at folk kan organisere sig selv og selv kan tage initiativer, som kan vokse fra neden.

Vi har historisk to traditionelle ting, som man kan sige har gjort os dygtige på det punkt – jeg tror for øvrigt, vi kan blive dygtigere, men det er sandt lidt til de senere år – og det er andelsbevægelsen og arbejderbevægelsen. De to traditio-